

Demokratibarometern

- FÖR EN LEVANDE LOKAL DEMOKRATI!

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Demokratibarometern

– ett verktyg för att utveckla den lokala demokratin och uppdraget som förtroendevald

Vissa pratar med folk på Stortorget. Andra söker dialog genom sociala medier som Facebook och Twitter. Lokalpolitiker och tjänstemän arbetar på många olika sätt för att medborgarna ska känna sig delaktiga i kommunens utveckling. Men det kan vara svårt att veta hur väl man lyckas.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) vill stödja kommunernas arbete med lokal demokrati och har därför tagit fram analysverktyget Demokratibarometern. Demokratibarometern består av en kartläggning av hur medborgare och förtroendevalda upplever den lokala demokratin samt en analys av deras svar. Den ger kommunen möjlighet att både utvärdera sitt eget arbete och jämföra sig med andra kommuner.

*”I Demokratibarometern
får den förtroendevalde
politikern gradera sin
upplevelse av uppdraget.”*

Så genomförs Demokratibarometern

Kartläggningen består av enkätintervjuer per telefon med medborgare samt frågeformulär som besvaras av ledamöter och ersättare i fullmäktige. Medborgarna får till exempel svara på i vilken mån de upplever att de kan påverka kommunala beslut, hur väl kommunen informerar om aktuella frågor och i vilken mån de tror att politiker missbrukar sin makt. Den förtroendevalde politikern får gradera sin upplevelse av uppdraget. Hur väl trivs jag i min roll? Hur tydligt är mitt uppdrag? I vilken mån känner jag att jag gör nytta. Det ställs även frågor som berör den förtroendevaldes förhållande till tjänstemännen, lokalsamhället och till medborgarna.

Svaren på frågorna analyseras utifrån fyra bedömningsgrunder:

- › Tydlighet
- › Pålitlighet
- › Medborgarnära
- › Effektivitet

Resultat och analys

Svaren på frågorna utgör kommunens resultat i Demokratibarometern. I den skriftliga rapport som SKL sammanställer finns bland annat diagram med kommentarer som åskådliggör resultaten inom de fyra bedömningsgrunderna. Vad som är ett bra respektive dåligt resultat är kommunföreträdarna själva bäst på att bedöma utifrån kommunens unika förutsättningar.

Demokratibarometern bygger på en demokratiplattform med 22 kännetecken för en god lokal demokrati.

Så kan Demokratibarometern användas i praktiken

Resultatet i Demokratibarometern ger en indikation på kommunens starka och svaga områden. För att få fram var kommunen har sin största förbättringspotential bör kommunen fokusera på den bedömningsgrund där resultatet är svagast. Även jämförelser med andra kommuner kan ge vägledning om vad kommunen bör inrikta sitt förbättringsarbete på. Men lika viktigt är det att definiera och bibehålla de starka områdena.

Slutsatserna och analyserna i rapporten är ett viktigt underlag för diskussion i fullmäktige kring utveckling av den lokala demokratin. Kommunen kan även använda resultatet i Demokratibarometern som diskussionsunderlag för fokusgrupper och andra typer av medborgarkontakter.

Demokratibarometerens utgångspunkter

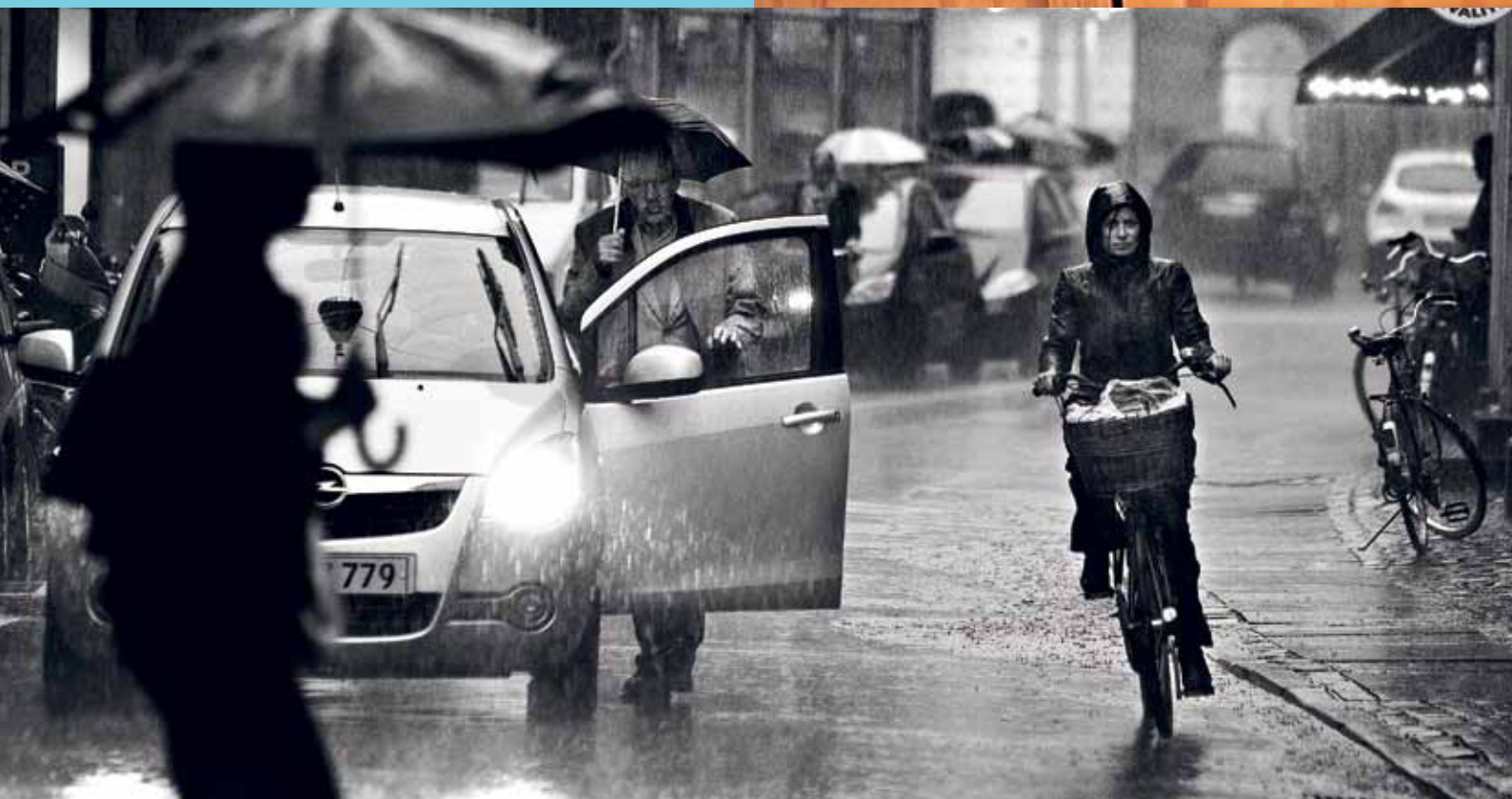
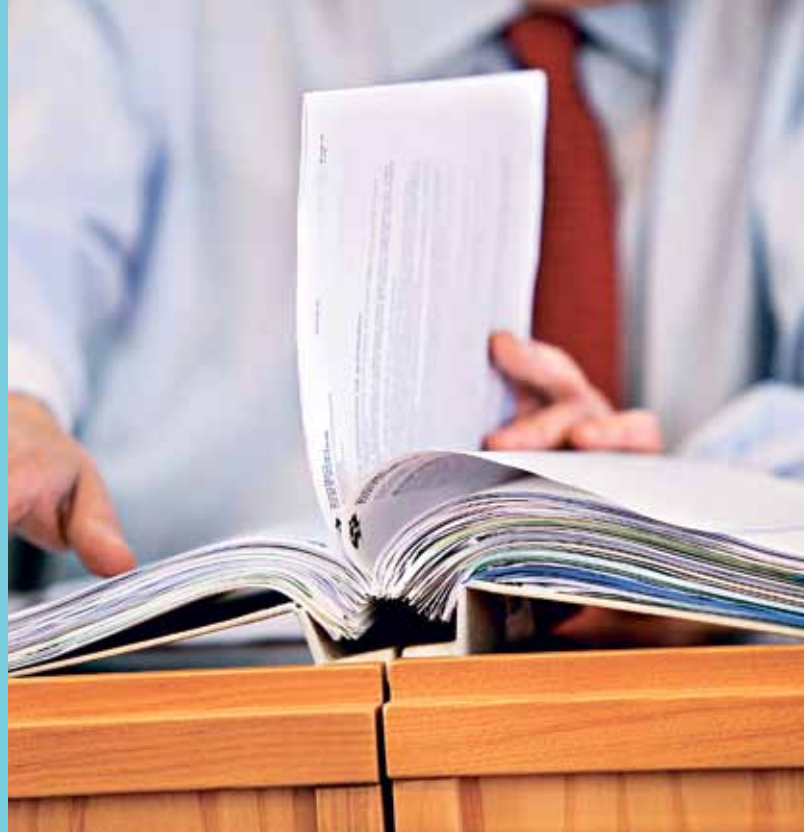
Vad är en väl fungerande lokal demokrati? Demokratibarometern bygger på tankar som finns samlade i demokratiplattformen "God lokal demokrati". Plattformen har tagits fram av Norska kommunförbundet i samarbete med nordiska forskare. Den har anpassats till svenska förhållanden och anger 22 kännetecken för en god lokal demokrati.

I en väl fungerande kommun ska till exempel följande gälla:

- › Medborgarna har förtroende för lokalpolitikerna
- › De förtroendevalda bestämmer dagordningen, styr resursanvändningen och företräder medborgarna
- › Kommunföreträdarna levererar vad de lovar

En kommun som vill genomföra Demokratibarometern bör först förankra de tankar som finns i plattformen "God lokal demokrati". Det är också viktigt att det finns politisk enighet kring både att genomföra en kartläggning och att arbeta vidare utifrån de slutsatser kommunen drar av resultatet.

En förutsättning är att det finns politisk enighet kring både att genomföra en kartläggning och att arbeta vidare utifrån de slutsatser kommunen drar av resultatet.

Om Demokratibarometern

- kommentarer från dem som har provat!

Christer Akej, kommunfullmäktiges ordförande i Simrishamn:

"Så länge man inte gör en ordentlig kartläggning kan man inte veta hur medborgarna ser på lokal demokrati. Jag tror att Demokratibarometern kan bli en väldigt nyttig väckarklocka för många. Det viktiga är att vi kommunföreträdare ser detta som en utmaning och verkligen jobbar vidare med att förbättra medborgarnas inflytande."

Margareta Asserwall, vice ordförande i kommunfullmäktiges Framtidsgrupp i Arvika:

"Vi arbetar väldigt aktivt i kommunens Framtidsgrupper för att nå ut till medborgarna. Resultatet i Demokratibarometern ser jag som ett tecken på att vi är på rätt väg. Men det visar också att det finns mycket kvar att förbättra."

Klas Nordh, kommunfullmäktiges ordförande i Ale:

"Jag ser en stor framtida nytta med att göra jämförelser både med oss själva och med andra kommuner. Vårt eget resultat tyder inte på att vi lokalpolitiker gjort fel saker. Snarare måste vi bli bättre på att kommunicera det vi faktiskt gör till medborgarna."

"Jag tror att Demokratibarometern kan bli en väldigt nyttig väckarklocka för många."

Demokratibarometern – en tjänst från SKL

SKL erbjuder samtliga kommuner att genomföra Demokratibarometern. Det praktiska arbetet utför SKL i samarbete med fristående statistikföretag. För närvarande kostar det 55 000 kronor att köpa tjänsten.

Då ingår följande:

- › Kartläggning – intervjuer per telefon med 250 kommuninvånare och frågeformulär till samtliga ledamöter och ersättare i fullmäktige
- › Rapport – sammanställning av svar på samtliga frågor med diagram och kommentarer
- › Jämförelse med andra kommuner

Är din kommun intresserad av Demokratibarometern?

Kontakta:

Lotta Liedberg, lotta.liedberg@skl.se, 08-452 76 66
Elisabeth Englund, elisabeth.englund@skl.se, 08- 452 79 44
Kjell-Åke Eriksson, kjell-ake.eriksson@skl.se, 08-452 79 13

Mer information finns på www.skl.se/demokratiutveckling, där hittar du även plattformen "God lokal demokrati".

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2011

Best nr: 5241

Foto: Folio, Thomas Carlgren, Thomas Henrikson,
Martin Sylvest Andersen

Produktion: ETC Kommunikation

Tryck: Modintryckoffset, oktober 2011

Demokratibarometern – för en levande lokal demokrati!

I Sveriges kommuner pågår många aktiviteter för att främja medborgarnas engagemang och möjlighet att påverka kommunernas utveckling. Men det kan vara svårt att se vilket resultat insatserna ger.

Med hjälp av analysverktyget Demokratibarometern blir kommunernas arbete med lokal demokrati enklare att utvärdera och därmed blir det även lättare att se förbättringsområden.

Demokratibarometern består av en kartläggning av hur medborgare och förtroendevalda upplever den lokala demokratin samt en analys av resultatet.

Kommunens resultat i Demokratibarometern blir ett bra underlag för diskussion och kan ligga till grund för handlingsplaner eller andra konkreta åtgärder.

Best nr 5241